

azelőtt. Aminthogy ettől az időtől kezdve a vallási ügyek békésen megmaradtak akkori állapotukban.

Az értekezlet Gyöngyösön befejeződött, én pedig sem gemmel rövid menekésben Vihnye felé közeledtem, és elhatároztam, hogy egészségem helyreállítására felhasználom az ottani fürdőket. Néhány napot Ságom időztem, ahol Veterani grófort fogadtam. A kassai megadás meg erősítését kérte. Ezen a helyen ért el az erdélyi rendek ünnepléses követsége is, és elhozta megválasztásom oklevelét. Az volt a megbízatásuk, kéjjenek meg engem, hogy fogadjam el és menjük közük, megragadni a kormányzás gyepfőjét. A követség a három nemzetről áll, magyarokból, szekelyekből és szászokból, és a törvényesen engedélyezett négy vallásból, katolikusból, kalvinistából, lutheránusból és unitáriusból. Elűtkön Mikes gróf állt. Nem siettem elfogadni ajánlatukat, mert a hóhstrádti csatavesztés után nem maradt reményem arra, hogy a béke erősít meg majd Erdély birtokában. Szándékom az volt, hogy a cím elfogadása nélkül kormányozom a fejedelemséget. A követek ezt észreverték, és a lutheránus szász követet kivéve bizalmas kihallgatáson élém terjesztették, hogy bár választásom egyhangú megegyezéssel történt, mégis Pekri gróf, Thököly rokona a Petróczyek révén – mert a felesége is Petróczy lány – máris kezdi hirdetni, hogy én nem fogadom majd el a választást, mert az a szándékom, hogy a fejedelemséget magyarországiakkal kormányoztatom, akik az ő szemükben szintén idegenek. Ebben az esetben a helyzetik nem lenne jobb, mint a németek alatt. Nekik olyan fejedelem kell, aki közöritük székel, én azonban nem hagyom el Magyarországot azért, hogy teljese az ő kormányzásukkal foglalkozzam. Így tehát, ha én Pekrinak ezt a jóslatát megértesítem azzal, hogy visszatartom vagy kérelmetem megválasztásom elfogadását, akkor féltő, hogy Pekri rá tudja venni a szászokat és néhány barátját, hogy Thököly fejedelmet visszatérésre bírják, ami nagy kárt okozna az államnak és különösen a katolikus

vallásnak. Erre az érve Mikes gróf mint katolikus hivalkozott. Érveiket elég éretem megfontoltam, és a két nemzet közös ügye arra bír, hogy végül is elfogadjam ajánlatukat, bár előre láttam mindazt, ami csakugyan megörtent velem. Tekintettel a Bercsényi gróf és köztem fennálló bizalmas barátságára, ez a főur megsértődött, amiért megkérdéze nélkül tettem ezt a lépést. De őszintén megmondtam neki, hogy alaposan ismerem azt a nehézségséget, amellyel ilyen természetű ügyekben állást foglal, és nem akartam magam megzavartatni azokkal a bizonytalan és határozatlan okoskodásokkal, melyeket felhozott volna, mert meg voltam győződve róla, hogy a magyar és erdélyi nemzet, de különösen a katolikus vallás érdeke, hogy e fejedelemség ne jusson Thököly fejedelem kezébe, aki máris titkon levelezni kezdett egykori lutheránus barátjaival abban a tizenegy vármegyében, ahol birtokai voltak, melyeket visszakapott.

Ságnál elhagytam seregemet, és elég szertény kísérettel Vihnyére mentem. Ez a hely két óra járáásra volt Selmec városától, ahol a fegyverszüneti tárgyalásokat kellett tartani. A tárgyalások okmányaitól látható, mi történt e megbeszéléseken. Megállapodtunk Bercsényi gróffal, hogy az ügyeket kellő méltósággal kezeljük, és így a közvetítő követek kedvezőbb képet nyernek rólunk. A pompa és a fényűzés inyere volt e főúrnak, még inkább a feleségének. Ez a nevezetes asszony érezte, hogy az ország egyik legértigibb és leghíresebb családjából származik, és nem felejtette el azt a magas rangot, amelyben két előző házassága idejében állt, mert első férje Erdődy gróf, horvát bán, a második Draskovich gróf, magyar országbíró volt. A közügyekben járattan magyarok nem vettek figyelembe, hogy Bercsényi megjelenésével a nemzet méltóságát képviseli, s azt hitték, hogy fényűzés, zet nagyon szerény volt ahhoz képest, ami másut divatos ilyen alkalmakkor, sérelmes fám nézve, mert én akkor csak udvarom kisebbik részével tartózkodtam a fürdőn. Mennél inkább igyekeztem őket meggyőzni arról, hogy